

Šesnaesta lekcija • Lesson Sixteen

A1

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), pridjeve (P) i priloge (PR).

Lažljiva (P) ljepotica (I)
Zalupila je (G [with je]) vratima (I)
Konačno (PR)
Kao Domovina (I)
I nestala (G)
U Istoriju (I).

Lažljiva (P), dakle (PR), ljepotica (I)
I Domovina (I)
Imaju (G) nešto zajedničko (P):
Obje za sobom ostavljaju (G)
Dječake (I)
Koji će umrijeti (G)
Zbog njih.

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

*prijedlozi**: **kao, u, za, zbog**

veznici: **i**

lične zamjenice: **njih**

*povratne*** *zamjenice*: **sobom**

druge zamjenice: **nešto, koji**

brojevi: **obje**

**prijedlog* “preposition”

***povratan* “reflexive”

2. Zaokružite subjekt svake rečenice ili fraze.

Lažljiva ljepotica je zalupila
kao [što je] *domovina* [zalupila]
[*Lažljiva ljepotica je*] **nestala**
Lažljiva ljepotica i domovina imaju
Obje ostavljaju
koji [= dječaci] **će umrijeti**

(note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Pjesma ima dva strofa.

4. Pjesma ima trinaest stihova.

PITANJA *

1. Lažljiva je ljepotica zalupila vratima dječacima zbog toga što je lažljiva. Da je prava ljepotica ne bi to učinila, već bi bila ljubazna.
2. Domovina je nestala u povijest nakon što je ostavila dječake koji će umrijeti za nju.
3. Lažljiva je ljepotica slična Domovini po tome što obje ostavljaju za sobom dječake.
4. Da, postoji sveza jer su i jedni i drugi ostavljeni, kako od povijesti, tako i od ljepotice.

*In these responses to the questions given under the **Pitanja** heading in Lessons 16-20, the answers provided are only suggestions. Students will have many different readings of these poems and should use them for further discussion.

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), pridjeve (P), posvojne zamjenice (PZ) i priloge (PR).

Toliko (PR) stoljeća (I) su narodi (I) u nebo (I) vjerovali G [with su]
i ovaj svijet (I) im bješe (G) kratko (P) boravište (I)
iza kojeg ih vječni (P) život (I) čeka (G) .

Toliko (PR) stoljeća (I) su narodi (I) u nebo (I) odlazili G [with su]
Seoba (I) milijuna (I) s onu stranu (I) zvijezda (I)
K'o tice (I) duše* (I) su se dizale (G [with su se]) sa zemlje (I) u vječnost (I) .

Životinje (I) i biljke (I) samo (PR)
ostajahu (G) s kamenjem (I) na zemlji (I)
zauvijek (PR) .

Al' vjere (I) poumriješe (G)
sve jedna za drugom
i saznadosmo (G) : nema (G) neba (I)
ni uzdignuća (I) , ni uzleta (I) ni uskrsnuća (I)
i svaki uzlet (I) opet (PR) svršava (G) na zemlji (I) .

Na zemlji (I) nam je (G) ostati (G) zauvijek (PR) .
Životinje (I) i biljke (I) naša (PZ) su (G) rodbina (I)
i kamen (I) samo (PR) naš (PZ) najdalji (P) brat (I) .

U smrti (I) svi se izjednačujemo (G [with se]) .

*Note that the word **duše** "soul" is missing from the *Textbook* version of the poem.

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

prijedlozi: u, iza, s(a), k'o (= kao), na, za

veznici i, al' (= ali), ni
lične zamjenice: im, ih, nam
druge zamjenice: ovaj, kojeg, onu, sve, jedna, drugom, svaki, svi

2. Zaokružite subjekt svake rečenice ili fraze.

narodi su vjerovali
ovaj svijet bješe
vječni život čeka
narodi su odlazili
[duše] su se dizale
životinje i biljke ostajahu
vjere poumriješe
[mi] saznadosmo
nema [subjectless]
svaki uzlet svršava
je [subjectless]
životinje i biljke su
kamen [je]
svi se izjednačujemo

(note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Pjesma ima šest strofa.

4. Pjesma ima osamnaest stihova.

PITANJA

1. U davnjoj prošlosti, po pjesmi “Zemlja”, ljudi su odlazili u nebo kada su umrli.
2. Tada su životinje i biljke i kamenje ostajali na zemlji zato što im ovaj svijet ne bješe kratko boravište, već trajno* boravište.
3. Vjere su se poumrle, po pjesmi “Zemlja”, pa su ljudi saznali da nema neba ni uzdignuća, ni uzleta ni uskrsnuća i da svaki uzlet opet svršava na zemlji.
4. U današnjem vremenu, po Šimiću, kada se umre na zemlji ljudima je ostati zauvijek, skupa s biljkama, životinjama, i kamenjem.
5. A. B. Šimić se rodio 1898. godine, a umro je 1925. Dakle imao je dvadeset sedam godina kad je umro.
***trajan** “lasting, enduring, permanent”

VEČE NA ŠKOLJU
Aleksa Šantić (1868-1924*)

*Note the correction to the date.

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), pridjeve (P), posvojne zamjenice (PZ) i priloge (PR) u svakoj strofi.

Pučina (I) plava (P)
Spava (G),
Prohladni (P) pada (G) mrak (I).
Vrh hridi (I) crne (P)
Trne (G)
Zadnji (P) rumeni (P) zrak (I).

I jeca (G) zvono (I)
Bono (PR),
Po kršu (I) dršće (G) zvuk (I);
S uzdahom (I) tuđe (I)
Duge (P)
U bogi (P) molj (G) puk (I).

Kleče (G) kosturi (I)
Suri (P)
Pred likom (I) boga (I) svog (PZ) –
Ištu (G) ... No tamo (PR)
Samo (PR)
Čuti (G) raspeti (P) bog (I) ...

I san (I) sve bliže (PR)
Stiže (G).
Prohladni (P) pada (G) mrak (I).
Vrh hridi (I) crne (P)
Trne (G)
Zadnji (P) rumeni (P) zrak (I).

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

prijedlozi: vrh, po, s, pred

veznici: i, no

druge zamjenice: sve

2. Zaokružite subjekt svake rečenice ili fraze (ima ih jedanaest).

pučina spava

prohladni mrak pada

zadnji rumeni zrak trne

zvono jèca
 zvuk dršće
 ubogi puk moli
 sùri kosturi kleče
 [suri kosturi] ištu
 raspeti bog ćuti
 san stize
 prohladni mrak pada
 zadnji rumeni zrak trne

3. “Zemlja” ima najviše strofa, a “Veče na školju” ima najviše stihova. “Lažljiva ljepotica” ima i najmanje strofa i najmanje stihova.

PITANJA

1. Ravnja ove pjesme je smještena na vrhu crne hrđi usred plave pučine.
2. Atmosfera koju pjesma dočarava je prohladna, mračna, tužna, bolna* i umorna.
3. O ljudima u pjesmi “Veče na školju” znamo da ih je Aleksa Šantić opisao kao sure kosture.
4. Aleksa Šantić se rodio 1868., a umro je 1924.
*bolan, bolna “painful”

BEGINNING AND ENDING

These three poets are from Bosnia and Herzegovina. Ferida Duraković is from Sarajevo, while the other two are from Herzegovina: Aleksa Šantić is from Mostar, while A. B. Šimić is from a small town near Mostar, which is called Drinovci. Ferida Duraković's poem was published in her book *Srce tame* [Heart of Darkness] which appeared in 1998 in Sarajevo. Šimić's poem was published posthumously by his brother Stanislav because Šimić died when he was very young. During his lifetime he published only one collection of poems: *Preobraženja* [Transformations]. Unlike Šimić, Šantić lived for a long time and published many poems, stories and dramatic texts, and Duraković is still publishing poems. All three wrote during the time that Yugoslavia existed: Šantić and Šimić at its very beginning, and Duraković at its ending .

*The title presents an interesting translation problem. In Bosnian, Croatian, and Serbian **nastanak** means “origin” and **nestanak** means “disappearance.” However the title “Origin and Disappearance” doesn't work as neatly in English as “Nastanak i nestanak” does in Bosnian, Croatian, and Serbian, hence the translation “Beginning and Ending” used here.

VJEŽBE

B1

Those students working on their own should use the recording as an aid in memorizing at least one of the poems.

B2

Prepričajte vježbe 5A1, 5A2, 5A3, 6A1, 6A2, 6A3, 6A4 u parovima.

5A1

Pet velikih mačaka razgovara s pet debelih pasa. Psi postavljaju pitanja, a mačke daju odgovore. Psi žele znati kamo idu mačke, a mačke odgovaraju da idu od jedne kuće do druge. Kada su upitane zašto to rade, kažu da su gladne pa jedu kruške. Kad ih pitaju psi jedu li malo ili puno krušaka, mačke im odgovaraju da svaka mačka jede po dvije kruške.

5A2

Ovo je razgovor između jedne osobe koja studira na fakultetu i druge osobe koja ostaje kod kuće i kuha prvoj osobi ručak. Moguće je da je prva osoba sin ili kći ili muž ili žena te druge osobe, a možda nije. Možda je druga osoba majka ili otac ili brat ili sestra ili muž ili žena onoj prvoj osobi, a možda i nije. Važno je samo to što prva osoba zna da kad dođe doma ručak će čekati!

5A3

Razgovor je između broja 1 i broja 2 o tome kako broj 1 planira uskoro nekoga dočekati na kolodvoru. Naime broju 1 dolazi njegov stric, odnosno oče**v** brat. On objašnjava broju 2. da stric živi u Rijeci i radi kao sudac. Kad to čuje, broj 2 kaže da želi biti odvjetnik.

5A4

Dogovaraju se dva prijatelja o izlasku u grad. Jedan prijatelj kaže da bi njih dvojica mogla ići zajedno u kino u četiri sata, a onda poslije ići nešto pojesti i popiti. U ovom trenutku u razgovoru saznajemo da su ovi prijatelji zapravo još uvijek djeca, jer majka jednog od prijatelja kaže da mogu biti vani samo do jedanaest sati zato što nije vikend.

6A1

Opisuju se stvari u sobi u školi ili na fakultetu, i opisuje se gdje stoji svaki komad namještaja u odnosu na druge komade namještaja. Na primjer: gdje se nalaze stolice u odnosu na stol, gdje se nalazi stol u odnosu na zidove i ploču, i gdje se soba nalazi u odnosu na ostale katove u zgradi.

6A2

Dvoje ljudi razgovaraju o jednoj knjizi u kojoj piše o tome kako je sveučilišni* život u Hrvatskoj organiziran u zimске i ljetne semestre, s time što zimski semestar počinje u listopadu, a ljetni u veljači. Pričaju kako prve četiri godine studenti slušaju predavanja, dok im je pet godina apsolventska* kada više nemaju što slušati na predavanjima, već se samo bave ispitima.

* **sveučilišni** and **apsolventski** are adjectives made from nouns that have been introduced earlier in the textbook: **sveučilište** and **apsolvent**.

6A3

Dvoje ljudi razgovaraju o raznim stvarima. Prvi čovjek pita drugoga kako mu je bilo jučer. Drugi kaže da mu nije bilo baš najbolje ali da mu je bolje sada. Ispada da i jedan i drugi nekome piše. Prvi piše svojem starome prijatelju, a drugi već sat vremena piše svojoj sestri. Prvi šalje starom prijatelju vijesti o sebi i o Hrvatskoj, a drugi pak stavlja sestri slike Crne Gore u pismo.

6A4

Ovo je razgovor o jelu između jednog i drugoga čovjeka, o tome tko voli kakva jela. Prvi čovjek pita što drugi više voli: slatka ili slana jela. Drugi odgovara da mu se više sviđaju slatka jela. Prvi pita voli li meso. Drugi kaže da makar voli mnoga jela, ne voli meso naročito. Prvi objašnjava da mu je mama iz Argentine, dakle voli jesti meso svaki dan. Drugi kaže da se ne mora meso uopće jesti.

B3

Vježbajte u parovima. Stvorite jednu rečenicu od ove dvije, koristeći se veznikom koji.

1. To je učiteljica moje kćeri, koju sam jučer vidio u školi.
2. Je li to tvoj ujak, kod kojeg si tjedan dana bila u gostima?
3. Pred sobom vidim rijeku prema kojoj idem.
4. On koji je iz Chicaga dobar je prijatelj mog susjeda.
5. Pišem pismo koje moram pisati zato što se moram javiti kolegama.
6. Lažljiva ljepotica, koja je nestala u povijest, zalupila je vratima.
7. Narodi kojima je ovaj svijet bio kratko boravište vjerovali su u nebo.
8. Životinje i biljke, koje su naša rodbina, ostajahu na zemlji zauvijek.
9. Ubogi puk, kojemu san sve bliže stiže, moli s uzdahom duge tuge.

DOMAĆA ZADAĆA

C1

Prevédite svaku prvu rečenicu na engleski, a ostale rečenice na C.

1. a. Five people went to the basketball game.
b. Dvoje djece se vratilo svome domu.
c. Njih petero je skupa pjesmu pjevalo.
2. a. They only said hello to us for the sake of appearances.
b. Napísala mu je pismo radi ljubavi.
c. Molim vas, nemojte to učiniti radi mene!
3. a. Expecting a difficult exam, they studied day and night for a week.
b. Kupivši cvijeće, otišla je u lokal i popila je čašu vode.
c. Vrativši knjige, napisali su svoj izvješće.
4. a. The seven men worked together for years.

- b. Dvojica su bila sretna.
c. Gledali smo jučer *Prljavu dvanaestoricu*.
5. a. The people were informed in time.
b. Večera je pojedena, voda je popita.
c. Kada je sve rečeno i učinjeno, sve u svemu išlo je vrlo dobro.
6. a. It was written in the newspapers that the situation is now significantly better.
b. Očekivalo se da će stići oko ponoći*.
c. Činilo se da kiša nikada neće da prestane.
***ponoć** "midnight"
7. a. They said it would rain and snow all day.
b. Rekli smo da više volje ruže od tulipana.
c. Rekao je da nam se javila internetom.
8. a. Can anyone at all write poems?
b. Ići će bilo kamo i reći će bilo što.
c. Nije htio razgovarati bilo s kim.

C2

1. U početku stvorio [A] Bog nebo i zemlju. 2. A zemlja bješe [I] bez oblička i pusta, a bješe [I] tama nad bezdanom: i duh božji dizaše [I] se nad vodom. 3. I reče [A] Bog: neka bude svjetlost. I bi [A] svjetlost. 4. I vidje [A] Bog svjetlost da je dobra; i rastavi [A] Bog svjetlost od tame; 5. I svjetlost nazva [A] Bog dan, a tamu nazva [A] noć. I bi [A] večer i bi [A] jutro, dan prvi.
- ~~✎~~ Označite svaki glagol u gornjem tekstu s 'A' za aorist, i 'I' za imperfekt.

C3

Odgovore na postavljena pitanja.

Primjer pitanja:

Koliko vas je na satu hrvatskoga?

[vas= studenata]

Primjer odgovora:

Ima nas petero.

- Ima nas oko sedam milijardi* na svijetu.
- Ima ih oko trideset.
- Ima nas oko pet tisuća.
- Ima ih oko dvadeset.
- Ima ih oko tri stotine milijuna.
- Ima ih tri u ovoj lekciji.
- Ima ih pedeset pet u ovim pjesmama.
***milijarda** "billion"

C4

Prerđadite òve rečènice takò da budu a) u prošlom vremenu, i b) u prošlom vremenu i u negđaciji.

1. Trebalo je odmah íci u dućan kòjji je do mòje zgrade.
Níje trebalo odmah íci u dućan kòjji je do mòje zgrade.
2. Kàko se pìsalo vaše ime?
Kàko se níje pìsalo vaše ime?
3. Baš su nam se jeli ònì kolāči kòjji su jučer pečèni.
Baš nam se nísu jeli ònì kolāči kòjji su jučer pečèni.
4. Moglo se òtvoreno govòriti o tome zašto ste najbolji stùdenti òve škole.
Níje se moglo òtvoreno govòriti o tome zašto ste najbolji stùdenti òve škole.
5. Budući da smo svi òvdje bìli prijatelji, òsjećala sam se kao da sam doma.
Budući da nísmo svi òvdje bìli prijatelji, nísam se òsjećala kao da sam doma.